

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 321/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou Mgr. Vandou Durbákovou, Krivá 23, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 304/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. Vandou Durbákovou, Krivá 23, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 304/2014 o nerovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou (odmietnutie prístupu k zamestnaniu z dôvodu rómskej etnickej príslušnosti).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľ podal dňa 29. 12. 2014 na Okresný súd Trnava žalobu o porušenie jeho práva na rovnaké zaobchádzanie a ochranu pred diskrimináciou podľa ust. § 9 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v platnom znení. Konanie je vedené na označenom súde pod sp. zn. 14 C/304/2014.

Zároveň požiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a priložil k návrhu na začatie konania riadne vyplnené tlačivo na dokladovanie pomerov účastníka konania pri návrhu priznania oslobodenia od súdnych poplatkov. Keďže sťažovateľ je fyzickou osobou – podnikateľom a túto činnosť začal vykonávať až v priebehu roka 2014, daňové priznanie k dani z príjmov za rok 2014, vzhľadom na neukončené zdaňovacie obdobie, ešte nemal k dispozícii, preto ho nemohol priložiť spolu so žiadosťou, o čom súd informoval. Na výzvu súdu zo dňa 24. 04. 2015 zaslal sťažovateľ dňa 14. 05. 2015 svoje daňové priznanie k dani z príjmov za kalendárny rok 2014, ktorým dokladoval svoje príjmy k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Vzhľadom na predmet konania a značný časový odstup od podania žaloby sťažovateľ dňa 24. 06. 2016 adresoval súdu žiadosť, ktorou žiadal, aby súd postupoval vo veci bez prieťahov a ak sú splnené zákonné predpoklady, aby bezodkladne vytyčil vo veci pojednávanie a zároveň mu doručil vyjadrenie odporcu, ak bolo súdu doručené.

Aj napriek uvedenému Okresný súd Trnava nekonal, doposiaľ sťažovateľovi nebolo doručené ani žiadne vyjadrenie žalovaného k jeho žalobe a ani sa vo veci nekonalo žiadne pojednávanie.

Dňa 08. 02. 2017 preto sťažovateľ adresoval predsedovi súdu sťažnosť na prietahy v konaní, v ktorej vyslovil dôvodné podozrenie na prietahy súdu v konaní a žiadal, aby predseda súdu jeho sťažnosť prešetril a prijal opatrenia na odstránenie prietahov v konaní.

Z vyjadrenia predsedu súdu zo dňa 24. 2. 2017 vyplýva, že predseda súdu vyhodnotil sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní ako opodstatnenú, nakoľko súd vo veci dlhšiu dobu nevykonal relevantný úkon. Za vzniknuté prietahy sa sťažovateľovi ospravedlnil, avšak konštatoval, že prietahy sú spôsobené aj objektívnym stavom, keďže Okresný súd Trnava je dlhodobo personálne nedostatočne obsadený, a tiež dlhotrvajúcou a opakovanou práceneschopnosťou doposiaľ vec vybavujúcej zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ tiež informoval o tom, že z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti dovtedajšej sudkyne bola vec dodatkom k rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2016 pridelená dňa 13. 12. 2016 na prejednanie sudkyňi [REDAKOVANÉ]. Uviedol tiež, že plynulosť konania bude sledovať v pravidelných intervaloch, až do právoplatného skončenia veci.

Keďže od zdokladovania osobných, majetkových a zárobkových pomerov sťažovateľa v roku 2015 už uplynul istý čas a súd doklady predložené sťažovateľom a zaobstarané súdom už vyhodnotil ako neaktuálne, právnej zástupkyňi sťažovateľa bola medzičasom doručená výzva súdu na opätovné zdokladovanie pomerov sťažovateľa.

Sťažovateľ svoje pomery zdokladoval súdu dňa 09. 03. 2017, do dnešného dňa však súd o jeho žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov nerozhodol.

Konanie vo veci samej nie je ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti právoplatne ukončené a konajúci súd vo vzťahu k meritu veci ešte ani nezačal konať...

Sťažovateľ vyčerpал všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, a na poskytnutie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, tak ako to stanovuje ust. § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v platnom znení.

Aj keď predseda súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľa konštatoval, že k prietahom v konaní skutočne došlo a plynulosť konania bude sledovať v pravidelných intervaloch až do právoplatného skončenia veci, podľa názoru sťažovateľa tým nedošlo k skutočnej náprave, ktorú utrpel v súvislosti s porušením práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na dĺžku prietáhov a na ich charakter (absolútne nekonanie súdu v merite veci po dobu dlhšiu ako 2 roky) sťažovateľ rovnako nepovažuje za dostatočné zadosťučinenie ospravedlnenie predsedu súdu za spôsobené prietahy v konaní.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nález:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C/304/2014 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C/304/2014 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 312,34 € na účet právnej zástupkyne advokátky Mgr. Vandy Durbákovej, so sídlom v Košiciach, Krivá 23, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 304/2014, ktorým boli podľa neho spôsobené zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že namietané konanie začalo podaním žaloby sťažovateľa 29. decembra 2014 na okresnom súde vo veci *„porušenia jeho práva na rovnaké zaobchádzanie“*.

Zo sťažnosti a z jej príloh ďalej vyplýva, že sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v označenom konaní okresného súdu, ktorú doručil 8. februára 2017, ako aj to, že predseda okresného súdu na túto sťažnosť odpovedal 24. februára 2017. V odpovedi uznal sťažnosť sťažovateľa za dôvodnú.

Ústavný súd z vyjadrenia predsedu okresného súdu zistil, že od predloženia veci okresnému súdu 29. decembra 2014 tento súd urobil tieto procesné úkony:

- okresný súd vyzval 27. marca 2015 žalobcu v konaní na predloženie daňového priznania za rok 2014,
- žalobca vyžiadané daňové priznanie predložil 18. mája 2015,

- okresný súd výzvami z 29. októbra 2015 vykonával ďalšie prešetrovanie pomerov žalobcu (sťažovateľa) a postupne mu boli doručené príslušné správy; o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov však nerozhodol,

- dodatkom k rozvrhu práce okresného súdu bola vec pridelená 13. decembra 2016 novej zákonnej sudkyni,

- vzhľadom na neaktuálnosť dokladov predložených sťažovateľom a zaobstaraných okresným súdom, ktoré boli za rok 2014 a 2015, bol sťažovateľ opakovane vyzvaný 14. februára 2017 na predloženie dokladov preukazujúcich jeho aktuálne majetkové a príjmové pomery.

Ústavný súd uzavrel, že hoci okresný súd v namietanom konaní nebol nečinný a priebežne konal, jeho postup nebol celkom bez prietáhov (asi 12 mesiacov bez vykonania procesného úkonu počas roku 2016). Intenzita namietaných prietáhov však s prihliadnutím na ostatné okolnosti prerokovanej veci nedosiahla takú úroveň, ktorá by mohla znamenať porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a nevylučuje možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodov jej zjavnej neopodstatnenosti.

Odmietnutie sťažnosti neznamená, že sťažovateľ sa v tejto veci nemôže znovu obrátiť na ústavný súd s novou sťažnosťou v prípade, že okresný súd nebude ďalej postupovať bez zbytočných prietáhov v konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2017